

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK II., ČÍSLO 9

12. KVĚTEN 2005

(za dobrovolné příspěvky)

Když Pán dával učedníkům moc uskutečňovat znovuzrození člověka v Bohu, řekl jim: *Jděte, získajte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého.*

O tomto Duchu mluvil ústy proroků a slíbil, že jej vylijí v posledních dnech na své služebníky a služebnice, aby prorokovali. Proto také, když se Boží Syn stal Synem člověka, sestoupil tento Duch na něho, aby se s ním natrvalo usídlil v lidském pokolení, aby navždy spočinul v li-dech a přebýval v celém Božím stvoření. Ve všem a ve všech působí, aby se dala Otcova vůle a všechno obnovuje proměnou staroby v Kristovu novost.

Po Nanebevstoupení Páně, jak říká Lukáš, sestoupil tento Duch v den Letnic na učedníky, maje moc uvést všechny národy do života a otevřít jim přístup k Nové smlouvě. Proto také učedníci jednomyslně chválili Boha ve všech jazycích a Duch uváděl v jednotu vzdálená společenství a prvotiny ze všech národů přinášel Otcí.

A proto také Pán slíbil, že sešle Utěšitele, který nás připraví pro Boha. Tak jako nelze ze suché mouky bez přidání tekutiny udělat žádné těsto ani chléb, tak se ani my ve své mnohosti nemůžeme spojit v jedno v Kristu Ježíši bez vody, která přichází z nebe. A jako vy-

Náklady na jedno číslo včetně tisku a poštovního činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

prahlá země bez vláhy nerodí, tak bychom ani my, všichni zpočátku jako suchý strom, nemohli nést plody života bez hojného deště, který přichází shůry jako dar.

Té jednoty, která vede k neporušitelnosti, se našim tělům dostalo v křestní koupeli, duším ji dal sám Duch.

*Z traktátu „Proti bludným naukám“
od svatého Ireneje, biskupa*

Duch svatý nás utěšuje, abychom i my utěšovali

Když Ježíš v evangeliu mluví ke svým učedníkům o Duchu svatém, užívá výraz PARAKLÉTOS. To znamená Utěšitel, Ochránce nebo i obojí zároveň. Ve Starém Zákoně je Bůh velkým utěšitelem svého lidu. Tento „Bůh veškeré útěchy“ přijal tělo v Ježíši Kristu, který označuje sám sebe jako prvního Utěšitele neboli PARAKLÉTA (srov. Jan 14,15–31).

Duch svatý, který dále rozvíjí Kristovo vykupitelské dílo a přivádí všechna společná díla Nejsvětější Trojice k naplnění, nemůže být nikdo jiný než Utěšitel, „který s vámi bude na věky“, jak říká Ježíš.

Po prvních Velikonocích prožívala celá Církev intenzivní zkušenost Ducha, který je při ní za všech vnitřních i vnějších těžkostí, za veškerého pronásledování, ale také ve všedním životě jako Utěšitel, Ochránce a Přímluvce. Ve Skutcích apoštolů čteme: „Církev v celém Judsku, Galileji a Samaří měla klid; upevňovala se a žila v bázni Páně. A rostla za pomoci (PARAKLÉSIS) Ducha svatého.“ (Sk 9,31)

To by pro nás mělo mít zcela praktické důsledky. I my se máme změnit v PARAKLÉTY. Jestliže má být křesťan skutečně *alter Christus* – druhý Kristus, pak také platí,

Ilustrace: Konklifke Bibliothek

že se má stát „druhým PARAKLÉTEM“. Duch svatý nás nejen utěšuje, ale také nám dává schopnost utěšovat druhé. A pravá útěcha přichází pouze od Boha, „Otcve veškeré útěchy“. [...]

Duch svatý nás v jistém smyslu potřebuje, aby mohl být plně Utěšitelem. Chce utěšovat a ochraňovat a povzbuzovat, ale nemá žádná ústa, žádné ruce a žádné oči, aby mohl své

útěše „dát tělesnou podobu“. Nebo lépe řečeno: on má naše ruce, naše oči a naše ústa. Když apoštol Pavel vybízí soluňské křesťany, aby se vzájemně povzbuzovali a posilovali (srov. 1 Tes 5,11), je to, jako kdyby jim říkal: „Staňte se pro sebe navzájem PARAKLÉTY“.

*P. Raniero Cantalamessa OFMCap.
kazatel papežské domácnosti
Z KATH.NET přeložil Dr. Václav Frei.*

ZPRÁVY

Kritické hlasy o filmu *Království nebeské*

O filmu Ridleyho Scotta *Království nebeské* napsal ve svém pravidelném sloupku denverský arcibiskup Charles Chaput, že je dokladem „ztráty křesťanské identity a historického povědomí v euroatlantické kultuře“.

Také profesor Jonathan Riley Smith, autor *Krátké historie křížových válek*, uvedl v tisku, že film je historicky nepřesný. Líčí muslimy jako sofistikované a civilizované, kdežto křížáky jako brutální barbary. „Nic není vzdálenější pravdě,“ říká Riley Smith.

Robert Spencer napsal v *New York Ti-*

mes, že podle filmu mohamedáni mírově koexistovali až do chvíle, kdy křesťanští extrémisté všechno zničili. Podobně je podle něho sporné, že by křesťané i Židé žili pod muslimským režimem jako rovnoprávní občané.

Také profesor Jonathan Philips, autor knihy *Čtvrtá křížová výprava a pád Konstantinopole*, kritizuje líčení templářů jako „padouchů“. Podle Philipse je to „pohled z islámské perspektivy: templáři přísahali, že budou chránit Svatou zem, a proto byli mnozí zavražděni.“

Aci Prensa

Prohlášení španělských biskupů k možné legalizaci homosexuálních sňatků

Španělští biskupové považují uznání homosexuálních „manželství“ za nemorální a nabádají katolíky k odporu svědomí; říká se to v prohlášení *O odporu svědomí vůči nespravedlivému zákonu, který znehodnocuje instituci manželství*. Katoličtí senátoři se v něm nabádají, aby pro návrh schválený Dolní sněmovnou nehlasovali, a katoličtí starostové, aby „sňatky“ neprováděli.

Ministr spravedlnosti Juan Fernan-

do López Aguilar označil prohlášení za „nabádání k občanské neposlušnosti“.

Biskupové tvrdí, že bude-li zákon schválen, „nebude mít charakter pravého zákona, protože bude v rozporu se zdravým rozumem a mravností“. Občanský zákon nemůže být v rozporu se zdravým rozumem, aniž by ztratil závaznost pro svědomí občana, říká se v biskupském prohlášení.

Zenit

„Symboly křesťanství – symboly nové naděje“

Dnešní Evropa čelí spíše krizi kultury, než krizi víry, řekl arcibiskup Sean Brady z irského Armaghu. „V kontextu toho, co Jan Pavel II. popsal jako ‚ztrátu evropské křesťanské paměti‘, dnes čelíme jakémusi praktickému agnosticizmu a náboženské lhostejnosti, takže mnoho Evropanů jako by žilo bez duchovních kořenů,“ prohlásil na celoírském mezi-církevním setkání.

V Irsku, tak jako ve většině Evropy, je snazší být anostikem než věřícím; vyvolává to dojem, jako by nevíra nebo nepřátelský postoj k víře byly samozřejmé, zatímco víru je třeba nějak zdůvodňovat.

Jde spíše o krizi kultury než o krizi víry, řekl arcibiskup Brady; většina Irů ještě věří. Ale narůstají známky ztráty kultury, ztráty citlivosti k věcem ducha a duše. Vidíte to na silnicích, slyšíte to v našem jazyce, čtete to v novinách. Lidé věci ducha ani tak neodmítají, jako s nimi ztrácejí spojení. Méně si klademe věčné otázky, méně uvažujeme o tom, co je člověk, méně rozjímáme o tom, co je krásné.

„Naším úkolem je pomoci lidem, aby v symbolech křesťanství, jež zaplňují naše města, viděli symboly nové naděje,“ uzavřel biskup.

Zenit

Chavez šíří marxismus

Ředitel brazilské pobočky organizace *Církev v nouzi* José Correa charakterizoval situaci ve své zemi jako znepokojivou: svobodný tisk je postihován daňově i právně ve prospěch prokomunistických státních médií. Prezident Chavez šíří marxismus nejen ve Venezuele, ale

i v sousedních zemích. Je novým nebezpečím pro Latinskou Ameriku, řekl Correa: pravděpodobně podporuje levicové partyzány v Kolumbii. Ve Venezuele přibývá kubánských komunistů, zvláště ve školství a zdravotnictví.

ACN

Kardinál Ratzinger o dnešní západní mentalitě

V červnu minulého roku uveřejnil konzervativní měsíčník *Cicero* článek „Evropa potřebuje nové sebepřijetí“ od Josefa kardinála Ratzingera. Autor v něm rozebral rozpad evropských hodnot i ztrátu religiozity a sebeúcty. Poukázal na nebezpečí, které z tohoto stavu plyne.

„Západ žije v podivné sebenávisti, kterou nemůžeme označit jinak než jako patologickou,“ napsal kardinál Ratzinger. „Projevuje sice chvályhodnou tendenci k otevřenosti vůči jiným hodnotám, ale nedokáže už snášet sám sebe. Ze svých vlastních dějin vidí už jen to, co je zavrženíhodné a destruktivní, a není už schopen poznat, co je veliké a čisté. Má-li Evropa přežít, potřebuje nové – jistě sebekritické a pokorné – sebepřijetí. Multikulturní společnost, která je stále a důrazně posilována a podporována, nežřídka vlastně znamená především opouštění a popírání toho, co je její vlastní, jakýsi útěk před tím. Ale multikulturní společnost nemůže existovat bez nějaké společné konstanty, bez orientačních bodů, které vycházejí právě z onoho vlastního.“

Cicero

Radio Jerevan: Dokument o „těžkých deliktech“

MF Dnes otiskla 27. dubna sdělení „Nový papež prý chtěl kryt sexuální skandály kněží“. [sic!] Odvolává se na britský týdeník *The Observer* a tvrdí, že Církev si chce soudní pravomoci ve věci sexuálních deliktů kněží vyhradit pro sebe na úkor světského práva.

Dokument, o němž mluví *The Observer*, je k dispozici na vatikánských internetových stránkách a vyšel i česky v roce 2002. Zabývá se „těžšími delikty“, především proti Eucharistii. K nim je připojen jako morální delikt „zločin proti 6. přikázání s osobou mladší 18 let“. Postihy si vyhrazuje tribunál Kongregace pro nauku víry a odmíná je tedy nižším církevním soudům.

Podle vyjádření církevního právníka je tvrzení *MF Dnes*, resp. *The Observer* „zlá lež a odporuje logice věci“. Vnitrocírkevní kompetenční úprava se nijak nevztahuje na povinnosti plynoucí ze světského práva. Tam, kde *MF Dnes* mluví o zkrácení promlčecí lhůty u těchto deliktů, jde ve skutečnosti o její prodloužení.

MF Dnes, Vatikán, RC

ZPRÁVY

Oslavy jubilejí arcibiskupa Otčenáška

Na oslavách jubilejí arcibiskupa Karla Otčenáška se sešlo několik tisíc lidí. Přítomni byli další biskupové, někdejší apoštolský nuncius Giovanni Copa i ústavní činitelé v čele s prezidentem Václavem Klausem. Vrcholem slavnosti bylo symbolické předání arcibiskupova duchovního odkazu — ideje všeobecného spřátelování.

Diecéze Hradec Králové

Papež vzpomněl na katolíky v Togu

Po volbách 24. dubna vypuklo v Togu násilí, které zanechalo desítky mrtvých. V neděli 1. května vzpomněl papež na utrpení místních lidí; všechny tři televizní kanály je vysílaly a lidé přijali vděčně projev zájmu o zdejší Církev (z 5,6 milionu obyvatel je 27 % katolíků). Nuncius sděluje, že situace se uklidňuje za pomoci okolních zemí, ale několik tisíc obyvatel prchlo do sousedního Beninu, kde se jich ujala katolická příhraniční farnost.

Také Charita pomáhá uprchlíkům.

Volby proběhly poté, co byl po zesnulém prezidentovi dosazen armádou k moci jeho syn, proti čemuž se postavila opozice. Armáda ovládá Togo od roku 1963, vojáci řídí i státní podniky, pod kontrolou jsou i telefony. Agentura Fides označuje zdejší režim za totalitní komunismus, budovaný po vzoru Severní Koreje.

Zenit, Fides

Církev darovala školu afgánským dětem

Farář jediného katolického kostela v Afganistanu po několikaletém úsilí otevřel Školu míru pro 500 dětí ve vesnici Tangi Kalai, 20 km od Kábulu. Škola patří do sítě veřejných škol kontrolovaných ministerstvem školství, ale byla postavena výhradně ze soukromých prostředků, které P. Moretti a jeho bratři barnabité sebrali v Itálii. Také papež Jan Pavel II. přispěl. Přispěli i vojáci mezinárodních sil, kteří v oblasti působí: Američané věnovali nábytek, Italové upravili pozemek a začali budovat sportovní hřiště.

Asia News

Obavy libanonských křesťanů

Syrské jednotky se stahují z Libanonu a předávají zbraně Palestincům. To vzbuzuje u křesťanů obavy z možných střetů, pokud volby koncem května nedopadnou podle představ Hizballáhu a libanonských Palestinců; křesťané se obávají také únosů. Syřané předali Palestincům děla a tanky na pláni Al Biká i v Bejrútu. Navíc je v těchto oblastech několik tisíc syrských ozbrojenců.

ACN

Indičtí křesťané přepadeni kvůli promítání Pašijí

Kvůli promítání Gibsonových Pašijí byli přepadeni křesťané v západoindické Kérole. Zpráva přichází se zpožděním, k incidentu mělo dojít už o Velikonocích: asi 25 hinduistů přepadlo kostel v Chalakud Taluna a ztlouklo přítomné. Jeden křesťan byl raněn těžce, řada dalších lehce, zbiti byli i ženy a děti. Návštěvníky byli příslušníci „kainaiské“ církve, která je nejstarší církevní obcí v Indii a odvolává na apoštola Tomáše.

KATH.NET

Evropa odmítá eutanázii

Parlamentní shromáždění Rady Evropy 28. dubna odmítlo velkou většinou tzv. Martyho zprávu, která požaduje novou debatu o usmrcení na žádost. Dosavadní pozici Rady Evropy vyjadřuje „Doporučení o ochraně práv a důstojnosti smrtelně nemocných a umírajících“ z 25. 6. 1999. To usmrcení na žádost odmítá, naopak požaduje podporu paliativní medicíny, hospiců atd.

Členové během diskuse poukázali např. na nedávné zprávy, podle nichž případy eutanázie v zemích, kde byla legalizována, stoupají. Dnes je tak zabíjena jedna osoba denně v Belgii a pět osob denně v Holandsku, přičemž v obou zemích se tato čísla zvyšují. V Holandsku je dokonce povoleno zabít děti staré 12 až 17 let na jejich žádost. [sic!]

Kathnet, HPŽ ČR

O křesťanskou výchovu na Ukrajině

„Je-li naše společnost křesťanská, mají naše děti právo modlit se ve škole,“ řekl P. Ivan Hunja z Ternopilu na západní Ukrajině při návštěvě organizace *Církev v nouzi*. Se skupinou učitelů založil *Kolej Josyfa Slipyje*, která nabízí křesťanský pojeté vzdělání v přírodních a humanitních vědách.

Biskup ternopilské diecéze Vasyl Semeniuk řekl, že má-li se Ukrajina rozvíjet v občanskou společnost, potřebuje morální standardy. Na západní Ukrajině

byl před dvěma lety na státních školách zaveden předmět „křesťanská etika“. Biskup řekl, že mravní vnímavost místních dětí je vyšší než v oblasti Doněcku nebo v Oděse, kde je polovina populace zasažena zločinem, drogami a podobnými problémy.

Církev bude diskutovat o křesťanském vzdělávání s prezidentem Juščenkem, který se ve své kampani na křesťanství odvolával.

ACN

Katolíci v Oceánii oslavují svého prvního mučedníka

„Církevním Otcem“ Pacifiku je svatý Peter Chanel, misionář a mučedník. Katolíci Nového Zélandu oslavili jeho památku 28. dubna. Patřil do společenství Otců Maristů, kteří působí v Pacifiku 150 let. Přišel na zdejší ostrovy v roce 1837 jako zakladatel misie. Rozhodl se pro ostrov Futuna (severně od Fidži), naučil se zdejší řeč i zvyklostem a začal evangelizovat. Když se dal pokřtít i syn zdejšího krále, nechal král roku 1841 Petera zavraždit. Pak ale konvertovalo veškeré obyvatelstvo ostrova. Peter Chanel byl svatořečen roku 1954. Maristé působí v celém Pacifiku.

KATH.NET

Zákon proti konverzím

Křesťané na Srí Lance mají obavy z návrhu zákona proti konverzím. Ten představuje změnu ve vztazích mezi náboženstvími a omezuje náboženskou svobodu. Zákon je — paradoxně — předkládán jako opatření k ochraně náboženské svobody: přitom prakticky zakazuje konverzi od jednoho náboženství ke druhému jako „neetickou“, resp. ilegální. O legálnosti konverze rozhoduje soud: ten určí, nejednalo-li se o proselytismus. Přitom za proselytismus lze označit i charitativní nebo sociální aktivity nevládních organizací. Návrh připravili budhističtí mniši — poslanci.

KATH.NET

KOMENTÁŘE

Májová úvaha o ženě v Církvi

Žena má v Církvi pevné postavení od samého počátku křesťanství

Je to paradox: na jedné straně čítáme nebo slyšíme, že ženy jsou v Církvi členy druhé třídy, že nemají dost možností se uplatnit, že v Církvi vládne patriarchální pořádek. Na druhé straně stačí se zúčastnit jakéhokoli katolického podniku, a najdeme tam převahu žen, které se tváří nejen spokojeně, ale především velmi sebevědomě: organizují, diskutují, rozhodují...

Něčeho podobného jsme si mohli všimnout v pohnutých dnech, kdy umíral Jan Pavel II., i v hodinách jeho pohřbu: v davech, které pohnutě sledovaly dění, modlily se, zpívaly, rozjímaly, byla opět převaha žen, zvláště mladých.

Jak to tedy je s přístupem Církve k ženám, můžeme se zeptat právě v květnu, věnovaném Panně Marii, v měsíci májových pobožností, květinami ozdobených mariánských oltářů?

Lidská přirozenost Ježíše Krista je garantována jeho narozením z lidské matky. Postava mladé ženy s dítětem na ruce je v křesťanském, zejména katolickém prostředí předmětem náboženské úcty,

stejně jako Pieta — postava starší ženy s mrtvým synem na kolenou... Mariánská úcta byla v církevním lidu rozšířena ještě dříve, než se postavou Nejsvětější Panny začali zabývat teologové. Modlitba *Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko* pochází už z počátku 4. století; mariánskou úctu šířili svatí Ambrož a Augustin. Nejstarší mariánský svátek se světil v Cařihradě ještě před koncilem efezkým („Připomínka Bohorodičky“ 26. prosince) a plný rozvoj mariánského kultu zahajuje právě efezký koncil roku 431.

Žena má tedy v Církvi pevné postavení od samého počátku křesťanství. První sbírka životopisů světců z merovejské doby zahrnuje plnou třetinu ženských příběhů. Po celý středověk měla žena v Církvi samostatnější postavení než ve světské společnosti: modlitební i zpovědní praxe brala ženu jako svébytného jedince, nezávislého na mužích v rodině. Teprve renesance a po ní novověk tuto situaci mění.

Vyzdvihuje-li tedy Církev ve 20. století a v dnešních dnech význam ženy,

nevynalézá nic nového, ale vrací se do ranného středověku, ba přímo až k evangelii, kde jsou to právě ženy, kdo jdou vstříc Ježíši Zmrtvýchvstalému, kdo jej poznávají.

Ženy „hrály aktivní a důležitou úlohu v životě ranné Církve, v budování první křesťanské obce,“ píše Jan Pavel II. v encyklice *Mulieris dignitatem*. Připomíná ženská jména v Pavlových listech i pojem „domácí církev“. „Zde se totiž předává upřímná víra z matky na děti i vnoučata, jako tomu bylo v domě Timoteově,“ pokračuje encyklika. „A to se pak opakuje po staletí, z generace na generaci, jak ukazují církevní dějiny. Když Církev hájí důstojnost žen a jejich povolání, vzdává čest a vděčnost těm ženám, které — věrný Evangelium — se v každé době podílely na apoštolské misi Lidu Božího. Jsou to svaté mučednice, panny i matky rodin, které statečně přinášely svědectví své víry a předávaly víru i tradici Církve tím, že vychovávaly své děti v duchu Evangelia.“

Michaela Freiová

Duch svatý to zařídí

Má vůbec smysl prosazovat dobro?

V době, kdy slavíme Slavnost Sesláni Ducha svatého, by měly člověka napadat spíše zbožné myšlenky. Budu černou ovčí — a to kvůli dvěma setkáním. Setkáním s lidmi, kteří by asi nečekali, že budou k sobě přirovnávání.

Prosazovat víru? Nebuďte směšný...

Mluvil jsem s člověkem zodpovědným za výchovu mládeže v organizaci, která je založena na křesťanských základech. Kupodivu to neskrývá ani v názvu. Alespoň zatím. Vyslechl jsem si nářky na dnešní mládež, na její stádní „originalitu“ a na její věrnost vzorům uměle vytvářeným příslušnými časopisy. A tak jsem se s neuvěřitelnou naivitou snažil navrhnout cesty jak to změnit. Neuspěl jsem. Jednalo se sice o křesťanské zařízení, ale cílem prý není zprostředkovat svěřencům víru. Pravidelné mše svaté? Modlení? Společné poutě? To přece v dnešní době nelze! Nemůžeme přeci druhým vnucovat své názory! Vždyť on je *duch* taky vede, tak proč jim zatěžovat svědomí nějakými náboženskými

formalitami! A pak mi onen člověk důvěrně poklepal na rameno a se zasněným pohledem řekl: „*Nechme to na Duchu svatém! Všichni ho tu cítíme — to Jeho vanutí!*“ No jasně! Já hlava tumpachová, vždyť on vše zařídí. Proč se tedy snažit? Někteří to pochopili už před patnácti lety a od revoluce raději nedělají nic. Konec konců, Pán Bůh ví, co dělá, tak mu to přece nebudeme svou aktivitou kazit. Natož nějakým fušerským prosazováním dobra.

Prosazovat registrované partnerství? Samozřejmě...

To druhé setkání nemělo s křesťanstvím moc společného. Spíše naopak. Velmi tolerantně jsem naslouchal jednomu homosexuálnímu aktivistovi. Přitom mi začalo vrtat hlavou, zda on a jemu podobní náhodou nečetli Evangelium. Neúnavně totiž obcházejí a agitují. Až by se řeklo, že to dělají podobně jako ona vdova, která tak dlouho obtěžovala soudce, až jí vyhověl. A aby nebylo daleko k činům, minulý týden opět — už po sedmé — podali ná-

vrh zákona, který má docílit společenské uznání jejich homosexuálního chování.

Tak nevím, jestli nemám všechno to nepřijemné snažení prostě a jednoduše hodit na Ducha svatého. *Toho ducha*, kterého přece všichni *cítíme*. Co mi je pořád do zabíjení cizích nenarozených dětí? Proč se vůbec ve Sněmovně namáhat? Proč nevěřícím kolegům znovu a znovu trpělivě předkládat argumenty? Proč shánět peníze na kostely, proč nastavovat neustále kůži novinářům, čist nenávislné dopisy, poslouchat na ulicích urážky...? Vždyť můžeme vše hodit na Ducha svatého a zplna hrdla si při kytaře místo toho zajuchat *Aleluja* nebo si s mládežníky zazpívat hlubokým a mírně zasněným hlasem taizácký hit *Veni Sancte Spiritus*. A přitom si užívat, jak *ten duch* vane. Jen si ještě musím najít nějakého citlivého, neotřelého kněze s pochopením pro *ducha doby*. Takového, který mi nějak přívětivě vyloží ono podobenství o zakopaných hřivnách, aby se mi neustále nevtíralo do svědomí.

JUDr. Ing. Jiří Karas

KOMENTÁŘE

Papežománie po česku

Aneb o kladech i záporech mediálního zájmu o Církev

Nezvykle objektivní zpravodajství

Takovému mediálnímu zájmu se katolická církev ještě netěšila a asi ani dlouho těšit nebude. Pohřeb Jana Pavla II. byl mediálně pokryt způsobem, který mohl v nezasvěceném pozorovateli vzbudit dojem, že v tisku, rozhlase a televizi se k životu probudily dlouho skrývané katolické buňky. Není divu, že si v komentáři BBC Daniel Kaiser postěžoval, že „způsob, jímž se smrti Jana Pavla II. chopila česká média, by byl normální v nějaké nekomplikované katolické zemi. Udivují však v zemi, kde chodí do kostela jen pár procent obyvatel.“

Podobně reagoval i Martin Weiss v *Hospodářských novinách*: „N životě většiny dnešních Evropanů hraje náboženství zanedbatelnou roli. Když Evropský parlament před časem zamítl kandidaturu Rocca Buttiglioneho na komisaře Evropské komise, dal najevo, že katolík, který bere své náboženství vážně, nemá v evropské politice co pohledávat.“

Je tedy zajímavé, jakou pozornost věnovala média střídání stráží ve Vatikánu. Televizní reportéři si oblékli lepší šaty, začali pečlivěji vyslovovat a s okázalou samozřejmostí používali výrazy jako „Svatý otec“.

Ne vždy se hlasatelé s pro ně nezvyklou církevní terminologií vyrovnali — smutný je v tomto ohledu především výkon některých redaktorek náboženského vysílání *Českého rozhlasu 1*. Nic to ale nemění na faktu, že na oněch pár dnů vypadaly Čechy opět po mnoha desetiletích jako katolická země. Nešlo samozřejmě o cíl. Smrt a pohřeb světově známé osobnosti — navíc nepochybně charismatické — je zkrátka mediální událostí číslo jedna. A média ji už z povahy věci využijí na maximum. Stejně jako využila třeba smrt princezny Diany a nebo jako by využila přistání Marťanů.

Rychle do starých kolejí

Ani volba nástupce Jana Pava II. neunikla zájmu zástupců třetí velmoci. Příslovní „o mrtvých jen dobře“, kterého se česká média chytla v případě zesnulého Jana Pavla II., pochopitelně pro Benedikta XVI. neplatilo. I když většina textů nebyla přímo kritikých, objevily se i titulky jako: „Vrchní inkvizitor“ (Jiří X. Doležal v *Reflexu*) nebo „Katolíky povede zapřísněný konzervativce“ (*Prá-*

vo) až po nepříliš nápadité „Inkvizitor papežem“ (komentář Václava Bělohradského v *Právu*).

To však byly spíše výjimky. Většina článků byla relativně pozitivních, byť s obvyklým dodatkem, že nový papež — ač jinak celkem slušný chlapík — má příliš konzervativní názory na homosexualitu, antikoncepci a potraty. To, že hlava katolické církve asi těžko může mít jiné názory, nikdo neřešil. Nikdo si také nedal tu práci zjistit, zda se mezi 115 kardinály, kteří měli právo hlasovat, najde alespoň jeden jediný, který by měl třeba na otázku potratů zásadně jiný názor než Benedikt XVI.

Jak podotknul Martin Weiss v *Hospodářských novinách*, je smutnou výpovědí o současné západní civilizaci, že hlavní zájem o papeže a církev se týká několika málo otázek: potratů, antikoncepce, mimomanželského sexu, homosexuality, kněžského celibátu a zpřístupnění kněžství ženám.

Jedna paní povídala ...

Podobného tématu se týkala i největší „podpásovka“, kterou Benedikt XVI. od českých i světových médií inkasoval. Jedná se o údajnou instrukci, aby byly v tajnosti udržovány případy církevního

vyšetřování sexuálního zneužívání nezletilých kněžími.

Jak se brzy ukázalo, údajná instrukce se naopak zabývala tím jak podobné případy co neefektivněji vyšetřit.

U většiny novinářů však nešlo o zlou vůli. Realita světa dnešních médií je taková, že zpráva se co možná nejrychleji odvsílají či otisknou. Jde o rychlost, nikoliv o kvalitu. Pokud přijde agenturní zpráva o údajném papežově prohrěšku s tím, že o tom napsal britský list *The Observer* a Vatikán to odmítl komentovat, dá si málokdo tu práci vydat se do bludiště vatikánských webových stránek hledat originální znění Ratzingerovy instrukce. Zprávu zkrátka odvsílá nebo otiskne. Samozřejmě ve formě: Papež prý nařídil..., podle listu *The Observer* měl papež zatajit...

I přes použitý podmiňovací způsob je však škoda napáchána. Zpráva zůstane v paměti čtenářů zafixována — a s ní i papež jako někdo, kdo chce krýt zvrhlíky. Své ale má konat i Vatikán. Jakmile se zprávy, jako byla ta z listu *The Observer*, objeví, mělo se na webových stránkách Svatého stolce objevit během jedné hodiny důvěryhodné dementi. Druhý den je už v dnešním hektickém světě pozdě...

Matyáš Zrno

KULTURA

Děkujeme za Vaše ohlasy. Těšíme se na Vaše podněty, které můžete zasílat e-mailem na adresu redakce@claritatis.cz nebo na korespondenční adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Pochybnosti o dobré volbě papeže

Nelíbí se mi, že někteří čeští katolíci, známí v médiích, vyjadřují různé pochybnosti o tom, jestli byla volba papeže správná. Papež Benedikt XVI. se jim zdá příliš konzervativní.

Nejsem ale sám, kdo je přesvědčen, že Benedikt XVI. je naopak mužem na svém místě. Byl dlouholetým spolupracovníkem Jana Pavla II., zná chod kurie i chápe nutnost její internacionalizace, kterou Jan Pavel II. provedl, ale je to také člověk osobně geniální a přitom pokorný, skromný a dobrý. Především je to muž hluboké osobní víry, což nelze o všech teologiích říci.

Klade velký důraz na misijní působení, staví se proti evropské náboženské vlažnosti, má jasné, jednoznačné názory. Je zvyklý čelit odporu: marxisté ho veřejně napadali nejen v Tübingen, jak pí-

šete v *RC Monitoru*, ale i později a jinde, dokonce i v Americe.

Jsem rád, že *RC Monitor* je věrný papeži a Církvi. Vydržte a nedejte se odradit!

Jan Kadlec, Praha

Poděkování

I když jsem Vám zatím ještě nijak nepřispěl, jsem rád, že mi *RC Monitor* zasíláte.

Když jsem si četl článek ohledně feminismu a souvislostech s dnes tak populární homosexualitou, nedá mi, abych se neptal, proč se nikdo z odpovědných lidí neozve. V kostele o tom neslyšíme absolutně nic, kromě několika politiků se všichni jen sladce usmívají a sdělovací prostředky tyto praktiky strkají všude, kde je to jen trochu možné a pastýři mlčí a nechají nás ovce běhat, kam chce-

me, jako bychom ani nebyli jejich a jako by jim bylo jedno, ve kterém srázu si zlámete vaz, jako by jim bylo jedno, že za každou zbloudilou ovci se budou zodpovídat Kristu, který za ni na kříži zaplatil velmi krutou daň.

Když si člověk dnes chce dokázat, že není úplně vedle a že ho vlastní city a rozum nezrazují, musí si otevřít buďto nějaký vatikánský dokument nebo Bibli a přečíst si, že to opravdu není normální.

Ale svět jde dál. Alespoň se tak zdá každé ráno. Jenže ono se už v knize Genesis píše: „Právě vycházelo slunce, když Hospodin začal bít Sodomu a Gomoru,“ tedy v době, kdy asi všichni po divoké noci vyspávali.

Chtěl bych Vám proto poděkovat, že se nebojíte o těchto věcech psát a probouzet nás. Konec konců, je to pro mnohé z nás úleva slyšet jasné ano, ano a ne, ne.

Miroslav Adámek, Olomouc

Benedikt XVI.

Ti, kteří po dlouhá léta viděli v Josefu Ratzingerovi ztělesnění všeho špatného v Církvi, se v několika hodinách po *Habemus Papam* projeví ve své porážce velkodušně. Vedení Hansem Küngem navrhli dát Ratzingerovi novou šanci, řekněme sto dní, aby ukázal, že lituje svého zpátečnictví a že se polepší. Zodpovědnosti jeho starého úřadu jako prefekta Kongregace pro nauku víry a zodpovědnosti jeho nového povolání jsou prý výrazně odlišné. Papež se musí snažit, aby byl otcem všech věřících. (Což je pro něho velká výzva; ještě větší výzva je to ovšem pro pochybné věřící.)

Změna kurzu?

S volbou papeže Benedikta XVI. spadla opona na dlouhé mýtické drama „Duch II. Vatikánského koncilu“, ve kterém revoluce založená koncilem byla bojácností Pavla VI. opožděna a dočasně vykolejena zpátečnickým Janem Pavlem II. Církev se nevyhnutelně blíží k „příštím papežům“ — šťastnému rozuzlení. Ten se měl chopit progresivního přízpůsobování se moudrosti dnešního světa. Opona spadla, ovšem většina pu-

blika již tak jako tak dávno opustila sál — až na pár nezmarů, kteří prohlašují, že dávají papeži sto dní na to, aby obnovil show. Někteří z nich asi přejdou do jiného divadla. Jsou horší věci, než nebýt katolíkem: uvidět že to, co člověk je, je to, že není katolík.

Nedomnívám se, že papež Benedikt XVI. přistoupí k hromadným exkomunikacím, nepochybují ale, že bude výzvou k tomu, aby se lidé znovu zamysleli nad tím, co pro ně znamená být ve společenství s Církvi. Již dlouhá léta totiž dává najevo své přesvědčení o tom, že se odehrává boj o duši západní civilizace a v posledku o duši celého světa.

Volba jména — volba důrazů

Volba jména je důležitá — nestal se Janem Pavlem III. To by mohlo svádet ke srovnávání s jeho nenapodobitelným předchůdcem, Janem Pavlem Velikým. Domnívám se, že si své jméno zvolil po prvním Benediktovi, otcí západního mnišství. V době hlubokého temna rozdmýčovalo Benediktovo hnutí duchovní, kulturní a morální obrodu Evropy.

Mnoho již bylo řečeno o rozdílech

mezi vřelým Janem Pavlem II., který ohlašoval „rozkvět evangelizace“ a zarputilým Ratzingerem, který často mluvil o zmenšujícím se stádku věrných — s odkazem na Ježíšova slova, že semeno v půdě musí nejdříve zemřít, než začne přinášet plody. V tomto srovnání můžeme nalézt jistou míru pravdy. Rozdíl mezi těmito papeži spočívá v odlišných charizmatech a intelektuální formaci. Kardinál Avery Dulles charakterizoval svědectví Jana Pavla II. jako „prorocký humanismus“. Papež Benedikt XVI. bude pravděpodobně pokračovat v linii Josefa Ratzingera a zvýrazňovat neumdlévající „christocentrický humanismus“. Tím samozřejmě nechceme říci, že Jan Pavel Veliký nebyl dostatečně christocentrický. Navržený rozdíl mezi Janem Pavlem II. a Benediktem XVI. neznamená jejich nesoulad, ale chce se tím říci, že Ratzingerův zřetelný důraz byl na ukřižovaného Krista a nutnou zkušenost Církeve s křížem v celé její historii.

Jejich různé důrazy pramení dost možná z faktu, že Ratzinger je oddán více augustiniánské teologii, zatímco Jan Pavel II. byl více tomistou. Oba důrazy

KULTURA

ústí do jedné neohrožené výzvy: „Nebojte se!“ Toto heslo Jana Pavla II. bylo energicky zopakované Benediktem XVI. Ukřižovaný Kristus je vzkříšený a vítězný Kristus, který (v oblíbené Ratzingerově pasáži) říká svým učedníkům: „Neboj se, malý stáde, Otcí se zalíbilo dát vám království.“ Zdůrazněn je zvláště přívlastek malý.

Veřejné mínění a Benedikt XVI.

Na základě Ratzingerových spisů víme, že papež Benedikt XVI. je silně skeptický vůči sociologickým popisům a analýzám Církve. Sdělovací prostředky i někteří vědci se vyžívají ve statistickém vyměřování prosperity a neúspěchů Církve v její historii. Pro papeže Benedikta XVI. nemají tyto odhady téměř žádnou hodnotu. Sdělovací prostředky budou mít těžké si na toto zvyknout. Nechtějí totiž mluvit o zjevené pravdě či spásu přinesené Ježíšem Kristem. Benedikt XVI. trvá na tom, že mluvit o Církvi znamená mluvit o Kristu. To může vést k tomu, že sekulární elity raději nebudou mluvit o Církvi vůbec.

Pravý ekumenismus

Tato situace byla hezky shrnutá komentářem Teda Koppela v *Nightline*, v noci po volbě Benedikta XVI. Tématem se stal mezináboženský dialog a já jsem při tom referoval k radikálnímu christocentrismu nového papeže. „Tak co to je, Otče?“ zeptal se Koppel. „Kristus nebo mezináboženský dialog?“ Ale samozřejmě že mezináboženský dialog – vycházející z přesvědčení, že Ježíš Kristus je Spasitel celého světa včetně vyznavačů jiných náboženství. V nich, jak katolická církev věří, se nacházejí elementy pravdy a milosti, které je třeba objevit. Podobné nepochopení vyvstalo také kolem deklarace *Dominus Iesus*, který byl vydán Ratzingerovou Kongregací pro nauku víry před několika lety. Deklarace je nejčastěji parafrázována slovy: „Katolictví je pravdivější než ostatní náboženství, a dokonce než ostatní křesťanské církve.“ Samozřejmě, jak jinak. Kristus je jen jeden a proto, na hlubší úrovni teologického chápání, může být pouze jedna Církev a katolická církev vznáší nárok na to, že je touto v čase putující Církví. Toto pojetí není v rozporu s ekumenismem: naopak, je úhelným kamenem ekumenického úsilí o jednotu všech křesťanů.

Tak jako kardinál Ratzinger i papež Benedikt XVI. bude nadále hájit jednotu pravdy a lásky. Karikaturu jejich jednoty nalézáme v zaběhlém schématu:

Foto: Reuters

liberálům jde hlavně o lásku, konzervativcům jde hlavně o pravdu. Jak řekl Ratzinger ve své homilii před konkláve: láska bez pravdy je slepá, pravda bez lásky je prázdná. Láska bez pravdy je pouhá sentimentalita, pravda bez lásky je sterilní.

Politická linie

Řeči se točí také kolem toho, zda Benedikt XVI. změní tu či onu „politickou linii“ Jana Pavla II., jako kdyby každý nový papež zakládal Církev nanovo. Samozřejmě že existuje rozvoj v církevním životě, v morálních a teologických naukách zásadní důležitosti ovšem ke změně nikdy nedošlo a nikdy nedojde. Papežský úřad je velice omezený. Papežova práce je bránit, uchovávat a předávat „víru v minulosti zjevenou svatým“, víru předanou v Písmu svatém a v tradici vedené Duchem Svatým. Papež, který by chápal doktrínu Církve jako pouhou věc osobního či kolektivního rozhodnutí, by byl špatný papež.

Benedikt XVI. byl zvolen o svátku Lva IX., posledního velkého německého papeže. Jsem přesvědčen, že Benedikt XVI. vidí některé nápadné podobnosti mezi 11. stoletím Lva IX. a potřebami naší doby. Znovu zde spatřujeme pouto se sv. Benediktem, který pracoval na znovuobnově civilizace a Církve. Největší protivníci nynějšího papeže budou ti, kteří naléhají, aby se Církev nejen podvolila, ale aby při-

mo požehnala devastaci odehrávající se ve jménu „pokroku“. Úspěchy moderní doby jsou významné, jsou však křehké a náchylné k sebezničení, pokud nejsou postaveny na pravdě. Touto pravdou je vposledku Ježíš Kristus, Syn Boží, který nepřišel svět zničit, ale zachránit.

Přechodný pontifikát?

Papeži Benediktu XVI. je 78 let a mnozí mluví o krátkém a přechodném pontifikátu. Neočekávám, že bude tento pontifikát krátký, a jsem si zcela jistý, že nebude přechodný, pokud tím máme na mysli „nic nedělejme a počkejme do příštího pontifikátu“. Papež má velice jasné názory na to, co má být v Církvi reformováno, včetně toho, co se v posledních desetiletích nazývalo „reforma“. V tomto ohledu bude papež pokračovat v díle Jana Pavla Velikého, tj. bude pokračovat v dvojediném úkolu II. Vatikánského koncilu: *ressourcement* a *aggiornamento*. Znovuosvojení si tradice a dialog se současným světem nejsou dvojí program, „konzervativní“ a „liberální“, jedná se o dva zásadní rozměry jediné obnovy Církve. Pokud se koncil nemýlí v prohlášení, že Církev je svátostí pro svět, obnova Církve je zároveň cestou k obnově světa. Sv. Benedikt toto přesvědčení sdílel a jeho dílo jej přes propasti věků dosvědčuje.

P. Richard John Neuhaus

Z *First Things* přeložili a upravili manželé Novotných. Mezititulky redakce.

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Kyjov: Vzpomínky P. Čížkovského

V neděli 15. května se v zasedací místnosti kyjovské radnice koná od 15 hodin představení nové knihy Aleše Palána a Jiřího Pavlice *Zulu, nebeští lidé ve vzpomínkách P. Zdeňka Čížkovského OMI*.

Pěší pouť z Prahy do Jeníkova

Pěší pouť z Prahy do Jeníkova, který je spojen s mimořádnou mariánskou úctou, začíná ve středu 18. května v 19 hodin u chrámu sv. Víta. Na každý den je plánována trasa dlouhá cca 30 km. Poutě bude zakončena v neděli 22. května poutní mší sv. v Jeníkově v 11 hodin. Bližší informace a přihlášky: Tel.: 515 296 384 nebo e-mail: [vrانov@fatym.com](mailto:vranov@fatym.com).

Světlá nad Sázavou: O hospicích

V úterý 17. května přednáší od 19.30 hodin v zasedací místnosti Sklářského učiliště MUDr. Marie Svatošová na téma *Hospice a umění doprovázet*.

Olomouc: O olomouckém biskupství

V úterý 17. května se od 17 hodin ve velkém sále kurie koná přednáška PhDr. Josef Bláhy *Počátky olomouckého biskupství*.

Praha: Přednáška o sv. Tomáši Aq.

V úterý 17. května se od 19.45 hodin koná v čítárně dominikánského kláštera přednáška P. Tomáše Pospíšila OP z cyklu *Sv. Tomáš Akvinský, duchovní učitel: Duch jako vnitřní učitel*.

Hodonín: O Nejsvětější Trojici

Ve středu 18. května se v Pastoračním centru od 18.30 hodin koná přednáška Prof. Ctirada Pospíšila, Th.D. *Nejsvětější Trojice jako základ křesťanského univerzalizmu*.

Brno: Hledáme vás, mámo, táto!

Ve čtvrtek 19. května se od 18 hodin ve farnosti Brno-Lesná koná *setkání nad vyprávěními a poutavými příběhy z činnosti Sdružení pěstounských rodin*.

Olomouc: Přednáška o Starém zákonu

Ve čtvrtek 19. května se od 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera koná přednáška P. Pavla Mayera OP z cyklu *Úvod do knih Starého zákona*.

Praha: Slavnost Těla a Krve Páně

Ve čtvrtek 26. května bude v katedrále v 17 hodin sloužena mše svatá ze Slavnosti Těla a Krve Páně. Poté bude následovat eucharistické procesí z katedrály do baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Strahově.

Hradec Králové: Vzdělávací cyklus

Vzdělávací cyklus přednášek pro širokou veřejnost *Svatí — svědkové evangelia* pokračuje v sobotu 28. května od 9 hodin v Novém Adalbertinu. Přednáší Bc. Th. David Vopřada („Svatí — sláva prvních staletí“) a Mgr. Jana Slimáčková-Michálková („Sv. Cecílie — patronka hudebníků v evropských staletích“).

Liturgická čtení

15. 5.	Neděle	Sk 2,1–11, Žl 104, 1 Kor 12,3b–7.12–13, Jan 20,19–23 <i>Slavnost Sestání Ducha svatého</i>			
16. 5.	Pondělí	Řím 8,31b–39, Žl 69, Mt 10,17–22 <i>sv. Jan Nepomucký</i>	19. 5.	Čtvrtek	Sir 5,1–10, Žl 1, Mk 9,41–50 <i>sv. Petr Celestin V.</i>
17. 5.	Úterý	Sir 2,1–13, Žl 37, Mk 9,30–37 <i>sv. Paschal Baylon</i>	20. 5.	Pátek	Sir 6,5–17, Žl 119, Mk 10,1–12 <i>sv. Klement Hofbauer</i>
18. 5.	Středa	Sir 4,12–22, Žl 119, Mk 9,38–40 <i>sv. Jan I.</i>	21. 5.	Sobota	Sir 17,1–13, Žl 103, Mk 10,13–16 <i>sv. Teobald</i>
22. 5.	Neděle	Ex 34,4b–6.8–9, Dan 3,52–56, 2 Kor 13,11–13, Jan 3,16–18 <i>Slavnost Nejsvětější Trojice</i>			
23. 5.	Pondělí	Sir 17,20–28, Žl 32, Mk 10,17–22 <i>sv. Jan Křtitel de Rossi</i>	26. 5.	Čtvrtek	Dt 8,2–3.14b–16a, Žl 147, 1 Kor 10,16–17, Jan 6,51–58 <i>Slavnost Těla a krve Páně</i>
24. 5.	Úterý	Sir 35,1–15, Žl 50, Mk 10,28–31 <i>sv. Vincenc Lerinský</i>	27. 5.	Pátek	Sir 44,1.9–13, Žl 149, Mk 11,11–25 <i>sv. Augustin z Canterbury</i>
25. 5.	Středa	Sir 36,1–2a.5–6.13–19, Žl 79, Mk 10,32–45 <i>sv. Beda Ctihodný</i>	28. 5.	Sobota	Sir 51,17–28, Žl 19, Mk 11,27–33 <i>sv. Vilém</i>

RC MONITOR — zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Zdeňka Rybová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit při snížení základu daně.